

Posamezne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 19. uri v
datumu naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 12.50, za in-
stano D 20.50, dostavljen na dom
D 14.-, na izkaznice D 12.50.
Izdati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslilna plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, L. spo-
stopice. Telefon internih št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje desno. Tele-
fon št. 24. - Št. 15 poštnoštevnice
vsebuje številko 11.767.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, petek 10. avgusta 1923.

Številka: 179

Proti demokraciji v Nemčiji.

Dogodki gredo neizprosno svojo pot. Nemška demokracija hrbtnica poka, mostovi sporazuma se rušijo in k besedi prihajajo mogočni gromovniki. V uri največje slabosti ne imponira slabiču nobena stvar bolj nego orjaška sila. Tak slabič, degenerirano dete Marksa in Bismarcka, je današnji »demokracijski« re-žim v Nemčiji. Nad demokracijo skuša zagospodariti Hugo Stinnes, ki kupuje list za listom in vbrizgava ljudstvu o-trovni a prijetno posladkani sok, zvarjen v tajni kuhinji. »Močna reakcija roka« postaja od dne do dne vidnejša in — simpatičnejša. V nji vidijo Nemci edin-kažipot v obljubljeni deželo. Pred njo se bo posušilo Mrtvo morje današnje bede, ona bo privedla Nemcem na pot velikega Mojzesa, ki bo dal izvoljenemu naro-đu novi božji zakon.

Gospodarski razkroj Nemčije vzbuja ogromne valove nezadovoljstva. Dan za dnem čitamo o novih nemirih in izgredivih. Nemška marka deli usodo rublja. Tra-gična kazen zgodovine! Mar niso bili Nemci tisti, ki so z največjo zloradostjo splavdirali gospodarski katastrofi Rusi-je? Slepac je potegnil slepca v prepad. Zdi se nam, da je usoda sveta poravnala svoj veliki dolg. Najprej ga je zbrisala na zapadu, sedaj pa plačuje nemško zlo-činstvo nad rusko revolucijo. Vse ima svojo mero in svoje plačilo, a pravilo je: enako z enakimi!

In v dobi, ko se ne more izkristalizi-rati tako močni demokracijski centum, da bi normalno misleč Nemec mirno za-pel svoji notranji moči, v dobi, ko se vedno bolj suši politična hrbtnica po-vojne Nemčije, se mogočno postavljajo ekstremisti in prete z revolucijo. Na eni strani rdeči komunisti, na drugi beli mo-narhist. Med obema skrajnostima še stavijo prve priprave za most. Komuni-sti in monarhisti so namreč enako zain-teresarani na tem, da se ljudska potrež-ljivost razbiča do krvi, da se razmere po- slabšajo do obupa, pa da postane pov- prečnemu Nemcu vseeno, kaj prinese ju-trišnji dan. Odpraviti demokracijo, iztr-gati socialno revnemu državljanu zadnje orožje iz rok, s katerim je branil svoj obstoj in svoje »človeške pravice«, kakor mu jih je dala francoska revolucija, to je skupen program obeh struj. Taktični most med nemškimi komunisti in mo-narhisti se bo izpreminjal počasi in za- krbno prikritimi kulami v praktično modelovanje. Nemški komunisti so že za- čeli pozabljati, kdo so razni Ludendorfi; zadostuje jim, da hočejo tudi oni močno roko in da ne trpe demokracijsko orien-tiranega meščanstva, intelektualcev in so-cialističnih tendenc. Masam je treba vsi- liti voljo, masam naj vladajo »močne osebnosti«; v praksi je vseeno, ali se to vrši pod krinko Marksa ali pod krinko Bismarcka.

Kot zanimivo znamenje zblizanja med komunisti in monarhisti v Nemčiji na- vaja nek berlinski ruski list izvajanja ruskega Komunističnega Radka in nemškega monarhista Reventlova. Oba sta napisala

Radić zbežal preko meje?

Izjava ministra Vujičića, ki potrjuje, da Radića ni v Zagrebu. — Vujičić o hrvat-skem vprašanju in o razdelitvi države v oblasti. — Nova državotvorna hrvatska stranka v Bosni in Hercegovini.

Beograd, 9. avgusta. Včeraj je mi-nister za notranje zadeve g. Vujičić za-stopnikom časopisja podal sledečo izja-vo o notranjem položaju Jugoslavije:

Ni vzroka, razvoj notranjega položaja presojati pesimistično. Naše razmere se brezdvomno izboljšujejo in sicer v go-spodarskem in tudi kulturnem pogledu. Tudi v politični situaciji je zaznamovali znaten napredek. Država je dobila usta-vo in položen je s tem temeljni kamen državni zgradbi. Pomanjkljivosti ustave se lahko odstranijo potem sporazuma. — Druga važna pridobitev je zakon o zašči-ti države. Z nadaljnjo vrsto državotvor-nih zakonov, kakor so: uradniški zakon, zakon o ustrojstvu vojske, zakon o glav-ni kontroli in drugi, je vlada storila kre-pak korak naprej v ureditvi notranjih razmer, ki najbolj trpe pod tem, da naša zakonodaja doslej še ni izenačena.

V nadaljnjem delu se je minister do-taknil hrvatskega vprašanja. Vsakemu je dano na prosto, da se posluži političnih pravic, nihče pa ni upravičen se dotikati države in njene avtoritete. Mi si želimo iskrenega sporazuma in sodelovanja vseh elementov, ki so za državno jedin-stvo. Sporazuma pa ne bo mogoče doseči z abstinenco, temveč edinole s parlamen-tarnim sodelovanjem. Izročitvi Radića pripisujejo političen pomen, v resnici pa je natanko istega pomena kot izročitev drugih poslancev, ki jih je imunitetni odbor zbog različnih prestopkov izročil sodišču.

Govori se, da je Radić zaradi tega po-begnul. To bi bilo čisto nepotrebno, ker bi se Radić tudi tu lahko zagovarjal in bra-nil. Drugi zopet pripovedujejo, da se je Radić skupno s posl. Krnjevićem podal v inozemstvo, da se v Lausanni pogaja s Pašićem o rešitvi hrvatskega vprašanja. Minister je pooblaščen izjaviti, da gosp. Pašić nima namena, da bi se v Lausanni pogajal z Radićem. Kar se tiče Radiće-vega bega iz Zagreba, imamo poročilo, da je odšel neznano kam iz Zagreba. Si-cer pa se nas to ne tiče, ker je Radić

svoboden državljan in lahko gre, kamor hoče, magari tudi čez mejo, ako pa stori kako kaznjivo dejanje, se bo postopno proti njemu tako kot se v enakem sluča-ju postopa proti vsakemu drugemu državljanu. Neresnična pa je vest, da bo Radić posetil London in prosil, da An-želi spremembo ustave, naj pride v par-glija zaščititi njegovo politiko. Če Radić lament in se bojuje za njo, in ako zmaga, nimamo nič proti temu.

Kar se tiče razdelitve države v ustav-no določene oblasti, ne pomeni to nikake-ga omalovaževanja Hrvatske, ker je bila Hrvatska tudi poprej razdeljena v župa-nije. Namesto njih dobi sedaj oblasti. Ta razdelitev se je že izvršila v Dalmaciji, a v Bosni in Hercegovini se izvršuje. V ostalih pokrajinah bo izvedena v naj-krajšem času. Koncem letošnje jeseni se bodo vršile volitve v oblastno skupščino enotno po vsej državi.

Nato je minister Vujičić podal izjavo o novi kmečki stranki v Makedoniji. On zanika, da bi se ustanovila pod Radi-ćevim vplivom. Pritrdil pa je, da se snu-je državotvorna hrvatska stranka v Bo-sni in Hercegovini, ki zbira okoli sebe bivše Radićeve pristaje, ki trumoma za-puščajo svojega nekdanjega preroka.

Vujičić je končno dementiral vesti o volilnem terorju v Srbiji in o konfliktu na Triglavu.

Zagreb, 9. avgusta. Včeraj in že predvčeraj so se širile po mestu vesti, da je Radić z enim svojih pristajev šel pre-ko meje. Obrnil se je baje na Ogrsko. V resnici Radića ni v Zagrebu, vendar ni mogoče dobiti nobenih avtentčnih vesti.

Radić na Madžarskem.

Beograd, 8. avgusta. Agencija »Oko« je danes razširila vest, da je Stjepan Ra-dić s prvim tajnikom HRSS dr. Krnjevi-ćem pri Koprivnici šel na Madžarsko. — Agencija je iskala o stvari informacije pri ministristvu za notranje zadeve, kjer je bila vest potrjena.

Alarmantne vesti glede Reke.

Panika na Reki.

Sušak, 9. avgusta. Včeraj zjutraj se je po Sušaku razširila vest, da je reško vprašanje rešeno in sicer z maskirano aneksijo. Na Reki se trdi, da so se poga-janja v paritetni komisiji vodila na bazi italijanskega predloga, naj bi se reška luka, železnica in vsi objekti bivšega madžarskega erarja odračunali iz repa-racijske mase, ki jo dolguje Madžarska, tako da bi luko in vse objekte na Reki dobila Italija v imenu reparacij v defini-tivno posest. Tako bi dobila Italija luko, železnico in pošto, kar je doslej držala kot garancijo, ne samo na račun repa-ra-cij, ampak tudi kot plačilo za kredite, ki jih je zadnja leta dajala Reki. Izvršila bi se na ta način maskirana aneksija Reke in bi se Italija rešila balasta, ki bi ji pri-padel, če bi Reko enostavno nasilno a-

v komunističnem glasilu »Rote Fahne« in sicer v eni in isti številki članek proti demokraciji. V njem razmotrivata tudi vprašanje, ali je mogoče sodelovanje med komunisti in nemškimi monarhisti. Oba prihajata k zaključku, da je mogoče. Re-ventlov pravi, da bi mogla sovjetska vojska sodelovati pri osvoboditvi Nem-čije.

To so znaki tragične podlosti, s katero

nektirala. Vprašanje, ki je imelo dozda-j sentimentalni nacionalni značaj, bi se rešilo povsem na trgovski način. Bila bi to srednja pot, ki bi Italiji najbolj kon-venirala. Te vesti so vzbudile na Reki silno paniko. Aneksija bi prizadajala Re-ki ogromno škodo. Olajšave pri importu in eksportu bi prenehale, bankarstvo bi prešlo popolnoma v območje italijanskih interesov, trgovina Reke bi bila ubita, kakor je v Trstu in Zadru bilo in je delo-ma še danes. Govori se, da se tudi del reških fašistov ne strinja s to rešitvo, zlasti ne oni, ki so doslej eksploatirali prijateljstvo z Italijo za svoje osebne in-terese.

Sušak, 9. avgusta. Panika na Reki je dosegla včeraj ob 4. uri popoldne vi-šar, ko se je izvedelo, da je dobila gospa

se voditelji raznih »močnih« pokretov igrajo z ljudstvom. V tem ozračju je o-zdravljenje nemških ran izključeno. Se- nekoliko Stinnesovih injekcij in demo-kracijska Nemčija bo podlegla tuberkulo-zi. Edina tolažba je, da je politična tu-berkuloza ozdravljiva in da utegne skup-no tipanje komunistov in monarhistov strniti vse, kar je v Nemčiji zdravega.

I-us

De Poli, žena predsednika provizorne vla-de, od svojega moža brzojavno obvestilo, da je reško vprašanje rešeno, in sicer fa-ko, da dobi Italija železniško in poštno upravo v svoje roke in da so Jugoslaviji priznani Baroš, Delta in nekatere manjše koncesije teritorialne narave. Gospa De Poli je sicer vse vesti takoj decidirano dementirala, vendar so se trdovratno vzdržale.

Minister Vujičić pripravlja novi občinski volilni zakon.

Beograd, 9. avgusta. V svoji izjavi, podani novinarjem, je minister Vujičić na vprašanje, kdaj bodo občinske volit-ve v Bački, Banatu in Baranji, v Bosni in Hercegovini ter Dalmaciji, povedal, da bodo za sedaj izvršene občinske volitve samo v Srbiji in Črni gori. Hrvatska in Slavonija imate poseben volilni red za občinske volitve. Za Vojvodino je bil iz-delan poseben zakon, ki ni bil sankcionir-an. Jaz — je dejal minister — priprav-ljam sedaj novi občinski volilni zakon za celo državo. Zakon bo jeseni predložen narodni skupščini. Ko bo zakon uveljav-ljen, se bodo vršile po celi državi občins-ke volitve.

»Osvoboditelji Ukrajine« — ubiti.

London, 8. avg. Sovjetski listi jav-ljajo, da so rdeče čete v Ukrajini ujele ustaške čete, katerim je zapovedoval vodja ukrajinskih ustašev Kričenko, ki so ga Ukrajinci nazivali »Osvoboditelji Ukrajine«. Boljševiški listi trde, da je Kričenko ubit od svojih pristajev, predno so ga mogli ujeti.

Za 90 bilijonov mark novčanic v enem tednu.

Berlin, 8. avg. Vслед strasnege po-manjkaja plačilnih sredstev, nastalega po silnem padcu marke, hoče državna banka v nekaj dneh dati natiskati dnev-no novčanic za 15 bilijonov mark. Tako bi se v enem tednu natiskalo novčanic za najmanj 90 bilijonov mark, kar bi pre-korajšilo vse dozdajne emisije.

Bratiano pride v Prago.

Praga, 8. avgusta. K poročilu, da pride Bratiano, rumunski ministrski predsednik v Prago, pripominjajo češki listi, da pride Bratiano po končanem zdravljenju neoficijelno in inkognito v Prago. Oficijelno obišče predsednika Ma-saryka ob svojem povratku iz Karlovih var.

Pogodba o morskih ožinah bo podpisana v Rimu.

Moskva, 8. avgusta. Kakor poroča ruska brzojavna agentura, je Zveza so-vjetskih republik predlagala antanti, naj bi se podpis pogodba o morskih ožinah ne izvršil v Carigradu, ampak pri novo-imenovanem zastopniku sovjetskih re-publik pri italijanski vladi, Jordanskem. Antanta je predlog sprejela.

Naraskanje draginje v Nemčiji.

Berlin, 8. avgusta. Podraženje živil, zlasti kruha, narašča od dne do dne. To-kom zadnjih 8 dni so cene kruha že pet-krat poskočile. En kruh stane danes 160.000 mark.

BORZA.

Curih, 9. avgusta. (Izv.) SKlepni te-čaj. Pariz 31.20, Beograd 5.95, London 25.02, Berlin 0.001, Praga 16, Milan 23.42, Newyork 5.48, Dunaj 0.0077, žig. krošne 0.0078, Budimpešta 0.035, Varšava 0.0025.

Politične vesti.

* **Dr. Brejs** bo poslanec. Beograjska *Pravda* ve poroča, da namerava klerikalni poslanec Stanovnik odložiti mandat, ki pripade njegovemu namestniku, bivšemu predsedniku pokrajinske vlade dr. Brejsu.

* **Imenovanje poslanika v Pragi.** Kralj je podpisal ukaz, s katerim se imenuje za našega poslanika v Pragi g. Ljuba Nešić, dozdajni pomočnik ministrstva za zunanje zadeve.

* **Boj za občine v Srbiji.** Čim bližje prihaja dan občinskih volitev, tem hujši teror izvajajo radikali. Vse oblasti so v lahki radikalske agitacije; od demokratičnih kandidatov se izsiljujejo izjave za prestop v radikalijo; ugledni domačini so v zaporih, kamor jih gonijo v železju, ne da bi se vršile preiskave; kmete kar a nji gonijo v pisarne; kdor govori o radikalski uvedbi kuluka, je aretiran po zakonu o zaščiti države itd. Demokrati so vočigled temu neznosnemu nasilju sestavili protestno spomenico, ki jo izroče predsedstvu vlade in ministru politice.

* **Pašić v Lausanni.** Pašić ni odpoštoval na Bled, kakor je prvotno nameraval, ampak v Lausanno, kamor je prišel 7. tm.

* **Protijugoslovanska propaganda Italije.** Iz Sušaka poročajo: Dne 6. tm. je bila v San Marinu svečano izročena zastava, ki so jo prinesli neki italijanski begunci z otoka Raba. Med drugimi je govoril tudi fašistični general Italo Balbo, ki je spomnil na legendo, kako je Sv. Kristofor rešil italijanski Rab od uskokov Hrvatov. Ta otok — je pravil — je po vseh znamenjih svoje prošlosti italijanski, vendar pa ne pripada Italiji, ker so pri pogajanjih zanj bili na eni strani smeli, na drugi pa plašljivi. Spominjal je tudi na prisego takratnega regenta Aleksandra pred 3 leti v Zagrebu, ko je obljubil priboriti narodu Istro, Dalmacijo in Trst. Ti momenti spadajo sicer v preteklost, danes pa imajo vlado v rokah fašisti, ki se niso odrekli svojih težnj in idealov. Na svečanostih so bile tudi glasbene osebe, ki so govor odobravale.

* **Madžari prihajajo k pameti?** V *Pester Lloyd* piše bivši ogrski minister za zunanje zadeve dr. Gustav Gratz o madžarskem problemu in pravi, da je treba s simpatijo pozdraviti vsak poskus zmanjšanja medsebojnih nasprotij. Tudi nasprotniki Male antante ne morejo želeči, da živi Madžarska v neprijateljstvu s sosednimi državami. Tudi Italija sama ne bi mogla želeči, da bi Madžarska odločno neprijateljsko nastopila proti Jugoslaviji. Ideja inozemske kontrole, predložena v sprejemljivi obliki, se tudi ne sme zavrniti. Tej okolnosti bi morala odgovorjati tudi realistična smer notranje politike Madžarske.

* **Grčija in Mala antanta.** Na sinajski konferenci se je obširno razpravljalo tudi vprašanje vstopa Grčije v Malo antanto. Sklenjeno je, da se Grčija sprejme v zvezo Male antante, vendar mora poprej urediti in utrditi svoje notranje razmere.

* **Mala antanta in madžarsko pošojilo.** Na konferenci v Sinaji so se kot pogoj za pošojilo Madžarski ter za ukinjenje generalne zastavne pravice postavili sledeči pogoji: postaviti se mora centralni kontrolor, kakor je dr. Zimmermann v Avstriji, kateremu se dodeli predstavnik Male antante. Madžarska vojska se mora razorožiti, razpustiti vse stalne vojne organizacije ter omogočiti kontrolo nad delovanjem iredentističnih organizacij.

* **Nemčija in Poruhije.** V seji nemškega državnega zbora 8. tm., ki je bila zelo burna, je državni kancelar dr. Cuno izjavil, da Nemčija ne more opustiti pasivnega odpora v Poruhije, ker bi to pomenilo izročiti Porenje Francozom na milost in nemilost.

Sokolstvo.

* **Kolo jahačev Sokolskega društva v Mariboru** priredi v nedeljo, 19. tm. svoj drugi jahaški nastop v Ljudskem vrtu s sodelovanjem II. art. podoficirske šole. Prosimo prijateljska društva, da blagovolijo vpoštevati ta dan pri določanju svojih prirediteljev.

* **Sokolska župa v Celju** priredi dne 12. avg. svoj VIII. župni zlet v Trbovlje. Zlet je obvezen za vsa včlanjena društva.

Dnevna kronika.

— **† Dr. Vatroslav Brlić.** V Brodu na Savi je v torek umrl odvetnik dr. Vatroslav Brlić, predsednik tamošnje organizacije Demokratske stranke, odličen narodni prvoborilec iz najtežjih dni hrvatske sužnosti pod madžarskim terorjem, vedno zvest ideji narodnega edinstva. Bil je star 61 let. Blag mu spomin!

— **Truplo dr. Vatroslava Jagića,** našega velikega znanstvenika, ki je umrl na Dunaju, se v smislu sklepa min. sveta prepelje na državne stroške v njegovo rojstno mesto Varaždin ter tam slovesno pokoplje.

— **Smrt novinarja.** V Gorici je umrl bivši urednik *«Goriške Straže»* in *«Edinosti»* g. Fran Novak. Bil je značajan in simpatičen mož. Podlegel je sušici. Blag mu spomin!

— **Čudne razmere.** Prejeli smo: Pri podelitvi gostilničarskih koncesij se ima jo politične oblasti na podlagi *«Obrotnega reda»* ozirati na lokalne in prometne potrebe, število prebivalstva in navedeno stanje priselicev. Koncesije se torej podelijo samo za gotovo občino in gostilničarji lahko po našem mnenju svoj obrat z dovoljenjem okrajnega glavarstva prenesejo ob veseljih prireditvah le v eni in isti občini na poljubno mesto. V zadnjem času pa so pričeli nekateri gostilničarji ob danih prilikah romati v tuje vasi. To je umazana konkurenca. Gostilničar iz občine, katera nima nobenih občinskih doklad, ne plača nobene občinske trošarine in lahko radi tega konkurira v sosedni občini, katera ima visoke občinske doklade. Kaj bi pač rekli mariborski gostilničarji, ko bi si neko soboto, oziroma na tržni dan postavil kak gostilničar izmed onih srečnih okoliških občin utico na Glavnem trgu v Mariboru in tam ponudil prvovrstno vino po 28 Kt Več prihodnjic!

— **Značilno!** Zadnja *«Straža»* ima dopis iz Gornjega grada, v katerem čisto pravilno ostro obsoja, da se tam drug za drugim importirajo nemški gozdarji. Ker ima tam edino ljubljanski škof svoje velike gozdove, za katere potrebuje gozdarje, bi bila morala *«Straža»* to tudi resnici na ljubo zapisati!

— **Zopet zvišanje železniških tarifov?** Iz Beograda poročajo, da so že s 1. avg. nameravali uvesti zvišanje železniških tarifov. Ker pa priprave niso bile izvršene, se je stvar odložila do 15. sept. Zvišati nameravajo tarife v osebnem prometu za 50–100 odstotkov, v blagovnem prometu za brzovozno in tovrno blago za 100 odstotkov. Blagor nam pod radikalskim režimom!

— **Dečji dan na Bledu s koncertom** v korist Dečjega in materinskega doma kraljice Marije v Ljubljani se vrši 12. tm. v Zdraviliškem domu.

— **Kaj je z vrhom Triglava?** Od predsedstva pokrajinske uprave v Ljubljani smo prejeli: Nekateri listi so zadnje dni priobčili vesti, da je italijansko vojaštvo zasedlo Triglav, prepletkalo Aljažev stolp z barvami italijanske zastave itd. Temu nasproti se v svrhu pomirjenja prebivalstva na podlagi uradnih poročil ugotavlja, da na vrhu Triglava ni italijanske vojaštva in da Aljažev stolp ni prepletkan z italijanskimi barvami, temveč, da se nahaja v prejšnjem stanju.

— **Določitev meje na Triglavu** je predložena inozemskemu generalštabnemu oficirju, ki ima rešiti vprašanje s topografskega stališča. Pripadnost Aljaževskega stolpa naši državi je izven vsakega dvoma.

— **Senzacionalni napad na zakonsko ženo.** V Senti v Vojvodini je mestni načelnik Branko Popović. Ima ženo iz hčer. Pred nekaj časa se je seznanil z 17-letno šiviljo Elizabeto Potočaj in jo mamil tako dolgo, da se mu je udala. Končno jo je še pregovoril, naj ubije njegovo ženo. Res je nekega jutra vzela sekuro in navela na ljubimčovo ženo. Ko je nato bežala iz hiše, jo je sam Popović prejel pohajti. Pri policiji pa je ona izpovedala, kako jo je on sam k činu nagovoril. Preiskava se nadaljuje.

— **6 milijonov mark** je veljal dne 8. tm. 1 dolar. Ta dan je vladalo v celi Nemčiji skrajno kritično razpoloženje.

— **Veliko novo bolnico v Somboru** prične v kratkem graditi poseben odbor, ki je zbral v to svrhu nad 6 milijonov dinarjev. Bolnica bo nosila ime kralja in kraljice.

— **Atentat v Gorici.** V ponedeljek zvečer je na ulici 71-letni Mate Kolazio, iz hrvatske reške rodbine, šestkrat ustrelil na renegata senatorja Bombiga. Dva strela sta senatorja težko ranila.

— **Penzije bivših avstro-ogrskih uradnikov.** Da se uredi vprašanje bivših avstro-ogrskih uradnikov, ki so bili na dan 3. nov. 1918 na službenih mestih, a niso bili prevzeti, se vrši 2. okt. na Dunaju konferenca delegatov vseh nasledstvenih držav.

— **Razdelitev arhivov** bivše avstro-ogrške države. V kratkem se sestane na Dunaju naša in avstrijska delegacija, da ratificira konvencijo glede razdelitve arhivov bivše monarhije.

— **Parlamentarna debata o bolhah.** Kratko pred svojim zaključnim zasedanjem je angleški parlament izdal poseben zakon s še bolj čudnim dostavkom. Zakon razpravlja o varstvu živali in bo občutno kaznovan, kdor bi se zagrešil na teh živalih, ki spadajo še pod zakon. Krog teh varovancev angleškega parlamenta je zelo razširjen in tudi ribe, kakor celo kače, se lahko veselijo zakonske varnosti, če so namreč vzgojene živali. Poslanec Walter de Frece pa je dostavil sledeče: *«Bolhe se pod nobenim pogojem ne sprejmejo med varovane živali, najsi bodo še tako učene in dresirane.»* Parlament je naredbo sprejel.

— **Ruske ladje bojkotirajo bolgarska pristanišča.** Ruske ladje, ki plovejo do Carigrada, so dobile nalog, da ne smejo pristajati v bolgarskih pristaniščih.

— **Zanimiv proces.** Londonski listi pišejo o zanimivem procesu, ki ga vodi znana angleška peyka Phyllis Lett proti tovarni za gramofone. Pred 10 leti je pelatej tovarni 19 opernih arij, od katerih je 16 prišlo na plošče. Reprodukcijska je bila precej pomanjkljiva. V 10 letih je peyka izpopolnila svoj glas in postala slavna. Gramofonske plošče z njenimi arijami so postale zelo popularne, posebno pa one tri arije, ki jih tovarna prej sploh ni hotela reproducirati na plošče. Slaba gramofonska reprodukcija je škodovala umetniškemu ugledu pevke tako, da v zadnjem času sploh ni mogla dobiti angažma. Zato je vložila proti tovarni tožbo za odškodnino in uničenje slabih gramofonskih plošč.

— **Mož z iglami.** V Parizu na bulvarju Poissoniere je vzbudil te dni splošno pozornost mož, ki si je zasajal v telo igle. V roke, v noge, kratkoma kamor je mogel je vtikal igle, ne da bi zganil z ožesom. Okrog se je zbrala ogromna množica naroda, ki je občudovala to živo blazinico za igle. Ko pa je mož hotel za svojo produkcijo dobiti nagrado in je začel pobirati s čepico denar, se je vmešal v zadevo stražnik, ki ga je odpeljal na policijo. Pri njem so našli 221 frankov, o katerih je dejal, da so njegov dnevni zaslužek. Nekoliko mesecev bo poteklo, če dejal umetniški komisarij in zaslužil bom toliko, da bom lahko živel celo leto in si bom celo privoščil poletni počitek na morju.

— **Grob prvega judofoba.** Angleški listi so polni poročil svojih posebnih dopisnikov o znamenitih izkopinah, ki se vrše sedaj v bližini Kairo v Egiptu po inicijativi in na stroške lorda Karnavona. In v resnici je stvar zanimiva. Našli so grobnico znamenitega faraona Tut-Ank-Amena onega faraona, ki je dal povleči izgnati žide iz Egipta. Napisli, ki so jih našli v podzemlju, so posvetili v temno zgodovino židovskega izhoda iz Egipta. To ni bil prostovoljni izhod, marveč cborožen izgon. V prvih sobah podzemlja so našli mnogo zelo zanimivih in dragocenih predmetov med njimi zlato kolesnico faraona in zlat prestol, šopke cvetlic itd. Sedaj so začeli izkopavati prostor, kjer se je nahajala grobnica faraona. Ko so napravili v ta prostor prvo vrzel, so bili navzoči omamljeni; sarkofag in vse drugo je bilo pokrito z zlatom. Zadnje delo izkopavanja faraonove mumije se vrši v navzočnosti egiptovskega keda. Pri izkopninah so zaposleni mnogi strokovnjaki-egiptologi in kemiki, ki imajo nalogo obvarovati dragocene predmete. Podzemlje oblega truma poročevalcev, fotografov in slikarjev. Zanimivo je, da kroži med Egipčani o faraonu Tut-Anku legenda, ki pravi, da se mora prebuditi čez

3 tisoč let po smrti. Ta doba pa se kot nalašča ujema s časom izkopnin. Ogronom bogastvo, najdeno v grobu, že vzbuja mnogo sporov. Lrd Karnavon bi hotel vse to izročiti angleškemu muzeju v Londonu, proti temu pa protestira egiptovska vlada, ki hoče obdržati faraonov sarkofag in bogastvo zase. V kratkem času bo odkrit sarkofag faraona. V kolikor se da sklepati iz nekaterih vidnih znakov, je bilo podzemlje oropano že pred Krist. rojstvom. Roparji so hoteli v naglici odnesti najbolj dragocene predmete, pa so bili brzkone pravočasno zadržani.

— **Avtomobilske nesreče v Zedinjenih državah.** Tekom lanskega leta so avtomobili v Zedinjenih državah povzeli nad 12.000 oseb: v New Yorku je bilo avtomobilskih nesreč 795, v Chicagu pa 736. V 77 mestih z nad 55.000 prebivalci je zgubilo pod avtomobili življenje 1347 otrok.

— **Zadnje besede dveh obsodencev na smrt.** V Toulusu na Francoskem so obglavili korporala Potteja in prostaka Vigneaua, ki sta v Anchu umorila nekoga kmetovalca in njegovo hčer. Ko so se jutraj zbudili, sta šla mirno k maši. Potte je pred eksekucijo izjavil: *«Kristjan sem in kot kristjan umrjem. Napravil sem greh in sedaj se zanj pokorim.»* Vigneau je rekel: *«Odklonili ste mojo prošnjo za pomilostenje in prav ste stori, ker midva sva prava kriveca.»*

Dopisi.

Slov. Bistrica. Naše mesto je srečno da ima svoje *«dogodke»*. Očetej teh dogodkov se naši ponočnjaki najrazglednejši barv, struj, strank in strancih. Ena je vsem skupno, da uživajo drugi dan, da se jim posreči napraviti po noči kako umnost in da jih za to omenja celo mesto po živahnem ustnem sporočilu. Pravi Slovenjebistričan se nad tem ne razburja; nekateri pravijo, da je to podedovana pravica mladih ljudi, drugi pravijo, da je naše mesto, odkar stoji, imelo te *«dogodke»* in da si jih ne da vzeti. Hude šenko imajo ti ponočnjaki v Lorzce. Zadnjič jih je šel tožiti glavarju. Vse je trepetalo od strahu, kaj bo sedaj Lorzce? je namreč nevaren človek, spada med te tozovane potujoče značaje, t. j. ljudi, ki izpreminjajo barvo. — V Ljutomeru je mogočno trobental v nemškotarski vojski je prišel nepoznan v naše mesto, se je znal ob času konjunktore vriniti med demokrate in bil več let rjoveč demokrat, sedaj je vrgel, kakor se spodobi, demokratstvo med staro šaro in je klerikalni gromovnik. Lahko se zgodi, da lepega dne priseže na Pašičevo brado, pa si lfrat. Zatorej ponočnjaki pazite na nevarnost, ki vas čaka! To vam odločno svetuje slovenjebistriški Macafizelj.

Sloven. Bistrica. Telovadno društvo *«Orle»* v Slov. Bistrici je sprejelo za svoje člane nekaj tukajšnjih najzagrizenjših nemčurjev. Člani tega društva so: Tenger ml., Neuholdov sin, Rumež itd., spet znani hajlovec v Slov. Bistrici. Na dan vojaških naborov so demonstrativno prepevali v hotelu *«Neuhold»* nemško-nacionalne pesmi. Kolikor nam je znano, Orli vedno povdarjajo svojo slovensko narodnost. Koliko moremo dati na njihove besede, kaže zopet znova ta slučaj. Sram Vas bodi!

Javne kulturne naprave v Mariboru.

ŠTUDIJSKA KNJIZNICA. Razpisno poslojje (Slomškov trg), odprta vsak dan od 9. do 13. ure.

LJUDSKA KNJIZNICA. Narodni dom I. nadstropje, odprta ob nedeljah od 10.—11. ure in ob četrkih od 12.—13. ure, mladinski oddelček ob sobotah od 18.—19. ure.

MESTNI MUZEJ. Cankarjeva ulica, odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Naša morska obal od 600 km je brez obrambe! Snujmo **Jadransko Stražo!**

Mariborske vesti.

Maribor, 9. avgusta 1923.

Jugoslovenski novinarji v Mariboru.

Ko so se včeraj jugoslovenski novinarji v spremstvu dragih gostov iz Češke Slovaške in Poljske oddolžili mianom tovariša Tomšiča, čigar zemeljski ostanki počivajo na našem starem mestnem pokopališču, s tem, da so položili na njegov grob svež lovorjev venec, so se podali v vrtove družbe »Vrt« Džamonja in drugovi. Gosp. Džamonja jih je prijazno sprejel ter jim razkazal velike nasade zrnaj ob Kamniški cesti, kakor tudi vrtnarske objekte v Koroševi ulici. Damam so bili poklonjeni krasni šopki iz »Vrta« so odšli novinarji v sanatorij »Petrovo selo« bratov Tavčarjev, katerega so si gledali pod vodstvom sester in zdravnika g. dr. Majcena, vodje sanatorija. V prijaznem vrtu so priredili bratje Tavčarji pogledu novinarjem bogat zakusek. Pri zakusku je pozdravil gostitelje ter se jim zahvalil v imenu novinarjev predsednik Mariborskega novinarskega kluba g. Vekoslav Spindler, novinarje pa je v imenu sanatorija pozdravil g. Tavčar. Govorili so tudi še drugi novinarji. Po zakusku so si novinarji ogledali še razstavišče »Industrijsko-obrtno« vzorčne izločbe ter se vpisali v posebno knjigo. Večina novinarjev je na to odšla na kolodvor, da se odpelje domov. Z vlakom ob 13.54 so se odpeljali Ljubljani; in oni, ki so šli v Ljubljano, ob 14.10 pa ostali proti Zagrebu in dalje. Od gostov so se na kolodvoru poslovili mariborski novinarji. Oni, ki so še ostali v Mariboru, so si na to ogledali grad in nekatere druge mariborske zanimivosti, nasade podjetja »Vrt« na Temu, zvečer pa so se z avtomobili odpeljali na Falo. Danes so nas zapustili tudi še ti, eni so se vrnili domov, drugi pa so odšli v naša zdravilišča na oddih. Pri slovesu so vsi izrazili zadovoljstvo nad sprejemom in pogostitvijo v Mariboru, kateri jim je silno ugajal. Obljubili so, da ne bodo pozabili na to našo tako važno severno obmejno postojanko.

—□—

ni Zahvala. Mariborski novinarski klub čuti prijetno dolžnost zahvaliti se javno vsem onim, ki so pripomogli, da je mogel tako dostojno sprejeti svoje tovariše jugoslovenske, češkoslovaške in poljske novinarje o priliki poseta v našem mestu. Posebno se zahvaljuje mestni občini, denarnim zavodom, industrijcem, trgovcem in obrtništvu, kakor tudi onim, posrednikom, ki so omogočili s denarnimi sredstvi, da se je mogel vršiti slavnostni banket v Narodnem domu. Zahvaljuje se vsem, ki so banket počastili s svojo navzočnostjo; g. Džamonji posebej za sprejem v podjetju »Vrt« in g. bratom Tavčarjem za pogostitev v sanatoriju »Petrovo selo«. Končno pa se zahvaljuje tudi vsem privatnikom in vojaškim oblastem, ki so dali na razpolago prenočišča, vozove in avtomobile in vsem onim, ki so okrasili svoje hiše z zastavami. Srčna hvala!

ni Šef kabineta ministrstva prosvete Jovanović v Mariboru. V sredo s popoldanskim brzovlakom je prispel v Maribor učiteljicami v Maribor tudi šef kabineta ministrstva prosvete g. Jovanović. Ogledal se je najprej pri g. ravnatelju dr. Tomišku, ki ga je peljal na Kalvarijo in mu razkazal mesto. Zvečer je v Mariboru navzoče slovensko učiteljsko — kakih 20 — bilo s njim in s srbskimi učiteljicami v prijateljski družbi v hotelu »Merano«. V četrtek jutraj je večina odpotovala. Nekatere so šle z gospo Godčovo v Limbuš, druge so odpotovale na Bled. V sredo je mariborsko učiteljsko pričakovalo drage goste pri vlakih ob

četrtek na 16. uro, toda gostje so prišli — kakor rečeno — že z brzovlakom in so se sestali z našimi šole v kavarni »Park«.

ni Oblak srbskih učiteljic. V sredo je prispelo v Maribor z učiteljskega kongresa v Ljubljani večje število srbskih učiteljic, katere so sprejeli mariborski tovariši in tovarišice z nadzornikom g. Lichtenwallnerjem. Ogledale so si Maribor v skupinah in se zanimale za naše prosvetne razmere.

ni Dober nauk. Prejeli smo: Ko je razstavni odbor vabil obrtnike in industrijce k udeležbi na »Industrijsko-obrtno« vzorčni izložbi, se nekateri kljub ponovnemu vabilu niso odzvali. Čim pa se je doznalo, da je sam kralj prevzel pokroviteljstvo nad mariborsko razstavo, so se začeli oglašati taki zamudniki in prositi, da se jim še v zadnjem trenutku dovoli udeležba na razstavi. Razstavni odbor je moral valed številnih prijav napeti tudi Götzovo dvorano, da more ustreči vsaj nekaterim. Radi pomanjkanja prostorov ne bo mogoče vsem zamudnikom ustreči. Upamo vsaj, da si bodo to izkušnjo zapomnili ter se v bodoče pravočasno prijavili.

ni Studijska knjižnica je za časa poštne odprta dnevno od 9. do 13. ure. Izvzemši nedelje in praznike ter dostopna vsemu občinstvu.

ni Odprtitev začasne pošte »Ind-obrtna izložba Maribor«. Poštno ravnateljstvo razglasa: Za čas »Industrijsko-obrtno« vzorčne izložbe v Mariboru od 15. do 26. avgusta 1923 se ustanovi na razstavnem prostoru pošta z nazivom: »Ind-obrtna izložba Maribor«, ki bo poslovala od 14. do 27. avgusta 1923. Ta pošta se bo bavila s prodajo vrednostnic, s sprejemanjem navadnih in priporočenih pisemskih pošilk, poštne nakaznice, čekovnih položnic in brzojavk. Pošta »Ind-obrtna izložba« bo odprta vsak dan od 8. do 18. ure, blagajniško službo pa bo imela samo od 8. do 12. in 14. do 17.30. Poslovala bo kot oddelek glavne pošte Maribor 1, s katero bo imela zvezo po večkrat na dan. Pošiljke, oddane pri pošti na izložbi bodo opечатene z žigom, ki ima besedilo v latinici in cirilici: »Ind-obrtna izložba Maribor«.

ni Stare knjige, lepevalne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom 1.

ni Menjalnica za Industrijsko-obrtno vzorčni izložbi. Kakor doznavamo, odprta »Trgovska banka«, podružnica v Mariboru za časa razstave na razstavišču posebno menjalnico, s čemur bo dana vsem kupcem in razstavljalcem možnost, da na hru mesta obavijo kupnjo. Sploh si razstavni odbor prizadeva, da ustreže vsem željam posetnikov in razstavljalcev ter v vsakem oziru skrbi za čim večjo udobnost.

ni Iz kovinske zadruge. Na pritožbo nekaterih članov zadruge je pokrajinska uprava razveljavila zadnje volitve odbora in imenovala g. Fr. Bureša komisarjem. Iz zadruge se bodo izločili urarji in zlatarji in ustanove samostojno zadruge za mariborsko oblast. Pripravljalna dela vodi g. Fr. Bureš.

ni Sprememba v naši obrti. Družabni-ki tovarne pohštva Hochegger & Co. na Koroški cesti so se razšli. Novi lastnik g. Domicelj je sklenil družabno pogodbo z Hocheggerjem, družabnika Delak in Serčer pa ustanovita novo mizarško zalogo v Vetrinjski ulici.

ni Mestno kopališče je izven nedelje in ponedeljka vse dni v tednu odprto. Parna kopelj je ob sredah in petkih za dame, ostale dni za gospode. Občinstvo se opozarja, da mu v prvih kopeljih dnevi ni treba čakati na kopelj. Kopališče je odprto od 10. ure do 19. popoldne, blagajna pa do 18.

ni Restavracija v Narodnem domu je sedaj popolnoma renovirana. Urejena sta dva lokala za klube, na razpolago je kegljišče. Točijo se prvovrstna vina, za jedila pa skrbi izborna kuhinja. Abonenti se sprejmejo vsak čas na hrano.

ni Kavarina v mestnem parku. Dnevni koncert od 17. do 19. ure in od pol 20. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

ni Zgubljeni in najdeni predmeti. Od 16. do 31. julija 1923 so bili priglašeni pri kr. policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot zgubljeni: na ime Katarine Mikloš glaseč se potni list, mala svila ročna torbica, muf iz listice

kože, na ime Ivan Novak glaseč se potni list, 2 bankovca po 1000 Din, častna medalja reda »belega orla«, pletena ženska zelena jopica z sivim ovratnikom, otročji sandal, usnjata rumena listnica vsebujoča 176 D, zlata ženska verižica z obeskom v obliki zvezde, 2 bankovca po sto in pet po 40 D, 18 bankovcev po 10 D, na ime Konrad Pongračič glaseča se delavska knjižica, srebrna zapestnica s srebrno uro, črna usnjata denarnica vsebujoča 90 D in na Jakob Seifried glaseča se izkaznica strokovne organizacije, na ime Friderik Drozaj glaseča se šoferska legitimacija, črna usnjata denarnica vsebujoča 600 D, rdeča usnjata listalca vsebujoča 280 D, na ime Marija Zelzer glaseči se zastavljalni list št. 8358, zavitek vsebujoč dva metra suknja za obleke, uradna štampiljka občinskega urada Kumen. — Najdeni predmeti. Od 16. do 31. julija 1923 so bili oddani pri kr. policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot najdeni in se zamorejo od izgubitelja dvigniti: naočniki, srebrna ženska zapestna ura, pes volčje pasme.

Mornarica veže najoddaljenejšo državo! Gradimo našo mornarico! Jačajmo »Jadransko Stražo«!

Kultura in umetnost

x Člani kluba »Grohar« se opozarjajo, da je treba poslati dela, namenjena za VII. razstavo najkasneje do 8. avgusta t. l. na naslov »Industrijsko-obrtna izložba v Mariboru«, Oankarjeva ulica (Dekliška ljudska in meščanska šola, pritličje, desno).

Turistika in sport.

: Mariborska koč. Sezona je pričela. Kdor hoče prebiti poletne počitnice v zdravem gorskem zraku, naj si nabavi nakaznico za sobe pri tvrdki Pinter & Leonard. Sobe solnčne, zračne z vso opremo. Hrana prvovrstna, postrežba točna. Natančneje pri omenjeni tvrdki. — Odbor SPD.

: Koča na Klopnem vrhu je oskrbovana. Vino, hrana in ležišče na razpolago vsak dan. Planincem obisk te koče toplo priporoča odbor SPD, Maribor.

Gospodarstvo.

g Produktne borze 8. avg. Novi Sad: Pšenica bačka 335—360, stara 372.50; sremenska 360; rž bačka 295, ječmen bački 290, kuruza bačka 280, 285, moka »0« 585, »6½« 390—395. — Zagreb: V din. po 100 kg postavno bačka odn. vojvodinska postaja: pšenica 335—365, kuruza rumena 280 do 285, ječmen za pivo 300—305, za krmo 270—280, oves 285—300, moka »0« 590 do 610, »2« 565—590, »4« 540—565.

g Zagrebačka vinska borza. Staro vino iz leta 1921 postavno kolodvor Zagreb 6, 6.25; vršačko novo postavno Vršač 1.50, 1.75 Din. Tendence mirna.

g Tedenski sejem v Zagrebu 8. avg. Sejem zelo živahen. Mnogo volov in druge domače živine, manj bosanske. Svinj srednje število, krog 40, večinoma sremških. Veliko sena in drv. Italijanski kupci so kupili krog 100 volov. Cene v glavnem nespremenjene, pri teletih cenit malo narasle. Za 1 kg žive teletje ne tirala: domači voli I. 13.5—14, II. 11.5—13, telice 18—15, krave I. 13—14, II. 10—11, teleta I. 19—20, II. 17.5—18.5, bosanska živina 8.5 do 13, svinje krmljene 24.5—25, srednja 22.5—24 D. Krma: seno 60—87.5, slama 55—62.5; drva cepana 2 kub. metra 425 do 500 Din.

g Obrtni shod v Ljubljani. O priliki III. velikega sejma se bo vršil v Ljubljani dne 8. septembra ob 10. uri dopoldne v dvorani »Kazino« obrtniški shod. Shod, ki ga sklicuje »Deželna zveza obrtniških zadrug« bo obravnaval stanovska vse obrtništvo zadevajoča vprašanja; tako vprašanje o izenačenju davkov, vprašanje o prenosu zakona o zavarovanju delavcev, o prisilnem zavarovanju obrtnikov in njih rodbinskih članov zoper bolezen in za starost in vprašanje o uvedbi obligatorne mojstrske preizkušnje. Področnosti o tem shodu, ki bo sprošča

shod slovenskega obrtništva bomo še poročali.

g Okrožno zborovanje Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru, v nedeljo 19. avgusta 1923. Kmetijska družba sklicuje na podstavi § 16. družbenih pravil okrožno zborovanje v Mariboru v nedeljo, 19. avgusta 1923 ob desetih dopoldne v prostorih vinarske in sadjarake šole. Spored tega shoda: 1. Pomen Kmetijske družbe in njenih podružnic (g. R. Lah). 2. Bodoči cilji naše živinoreje (Zivinorejski inštruktor M. Zupaneč); 3. današnja vinska kriza in kako ji odprniti (Robert Kožar); 4. slučajnosti. Po shodu si ogledajo zborovalci vinarsko in sadjarsko šolo, vrtnarsko podjetje g. Džamonje, vinsko razstavo in industrijsko-obrtno vzorčno izložbo. Kmetovalci se vabijo, da se v čim večjem številu udeležijo tega zborovanja, na katerem se bodo razpravljala za današnjo dobo najvažnejša gospodarska vprašanja. Podružnice naj poveže svoje ude, da prisostvujejo temu shodu, oziroma oddaljenejši naj vsaj pošljejo svoje zastopnike, da se pouče o delovanju na gospodarskem polju.

Brzojavna poročila

V hrvatski Opatiji zapro hrvatske šole.

Sušak, 9. avgusta. Tržaški fašistiški list »La Sera« prinaša vest, da je občinski svet v Voloski in Opatiji na predlog odvjetnika Rugera Sandrija sklenil ukiniti hrvatske šole. Predlog se glasi: »Z ozirom na to, da je večina prebivalstva v Opatiji-Voloski italijanske narodnosti in da ni nobenega otroka kake hrvatske občine, ki bi ne znala vsaj toliko italijanski, da bi mogel obiskovati italijanske šole; z ozirom na to, da ni več razloga za obstoj hrvatskih osnovnih šol v občini, ki je na italijanski meji; z ozirom na to, da italijanske osnovne šole same morejo zadostiti potrebam ljudstva, in tudi in političnih in nacionalnih motivov zahteva občinski svet, da se ukinejo hrvatske osnovne šole v Opatiji-Voloski in da se ustanove italijanske s toliko razredi, kolikor jih bo zadostovalo za skupno število učencev brez ozira na to, ali so Hrvati, Nemci ali Italijani«.

Občinski svet je predlog soglasno sprejel.

Albanija varuje vrbro.

Beograd, 8. avgusta. Naše poslanstvo v Tirani sporoča, da je albansko sodniško ministrstvo prepovedalo izvoz srbnega denarja iz Albanije.

Darujte za »Sklad otroške bolnice« v Mariboru.

Obiave.

§ Društvo »Jadrane« v Mariboru priredi družabni večer za člane in prijatelje društva v soboto dne 11. avgusta t. l. v »Kavarni« Maribor (Grajski trg). Vstopnine prosto. Za udeležbo se priporoča Veselični odbor.

§ Feletna veselica požarne bramborice dne 19. avgusta 1923. Na razpis vprašanje se sporoča, da se bo sprejemalo darovane cvetje v nedeljo 12. avgusta predpoldne v pisarni požarne bramborice na Koroški cesti.

§ Mestni kno. »Bagdaski prosljak«, drama iz 1001 noči iz časa kalifa Baidi v 6 činih se predvaja v četrtek, petek, soboto in nedeljo.

§ Iz Podove pri Račjem. Prostovoljno gasilno društvo iz Podove iskreno tem potom iskreno zahvalo g. Francu Novaku, trgovcu v Podovi za darilo 1000 K, ki ga je poklonil našemu društvu v zahvalo za uspešno gašenje ob priliki požara v njegovih bližini. Dalje se zahvaljujemo g. Antonu Ponko, trgovcu s perutnino v Čakovcu, ki je daroval ob priliki priveditve veselice 400 K. — Prostovoljno gasilno društvo Podova.

§ Ruše. Prostov. gasilno društvo Ruše priredi v nedeljo, dne 19. avgusta veliko vrtno veselico z zelo obširnimi sporedi, na vrtu gostilne g. Novaka - Ruše. Priprave so v polnem teku. Razen raznovrstnih zabav v »Pohorskem cirkusu« in gasilskem muzeju, bodo krasni nastopi gasilcev v gorečem ognju brez plamenov.

Godba Pekerskega gasilnega društva. Ob pol 4. uri sprejem gostov na kolodvoru Ruše. Ker je čisti dobiček namenjen za gasilske potrebe, upamo, da nas tovariši sosednih društev obiščejo, kakor tudi Mariborčani!

Sport.

O. A. SPD. V nedeljo, 12. avgusta, izlet na Remšnik, kamor se ponese spominska knjiga. Odpeljemo se ob 5.05 do Ribnice-Brezno. Pridite!

Prvenstvo Slovenije v nogometu je po izidih prvenstvenih tekem zopet pripadlo ljubljanskemu klubu »Ilirija«, ki je tudi prvak Ljubljane. Zmago si je priboril po težki borbi z mariborskim SSK »Maribor«, prvakom Maribora.

V Brezicah se je ustanovil SSK Brezice, ki se prav lepo razvija. Dne 5. tm. je priredil lepo plavalno tekmo na Krki pri Griču.

ŠAH.

Svetovni šahovski mojster Aljapin je te dni umrl, star 67 let.

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru

združena z vinarско, vinski, gradbeno in umetniško razstavo pod pokroviteljstvom Njeg. Velič. kralja Aleksandra I. (od 15. do 26. avgusta 1923).

Opozorilo. Občinstvo se opozarja na to, da se priznajo le ona plačila, bodisi za inšerate, prostornino, reklamne plošče itd., ki dospejo v roke uprave razstave. Posamezne osebe niso upravičene sprejemati kakoršnakoli plačila. Toliko v opozorilo, da ne bo pozneje kakega ne-sporazumljenja.

Razdelitev prostorov. Te dni se je izvršila razdelitev razstavnih prostorov. Vsak razstavljalec dobi pismeno obvestilo, kateri prostor mu je bil dodeljen. Po sprejemu tega obvestila lahko vsak

razstavljalec takoj prične z ureditvijo svojega prostora, kar je priporočljivo že radi tega, da bodo do otvoritve, to je najkasneje do 14. tm. ob 18. uri popoldne vse stojnice dovršene in urejene. Razstavno blago mora biti najkasneje do 12. avgusta na razstavnem prostoru. V ostalem opozarjamo vse razstavljalce ponovno na doposlana jim navodila.

Oficijelna dela na razstavi. V svrhu enotne izvedbe je pooblastila uprava razstave za izvršitev na razstavi potrebnih del sledeče tvrdke: mizarstva dela Joža Volčič, Slovenska ulica 36 in Rudolf Kompara, Maribor, Mejna ulica 6; slikarska dela: Franjo Ambrožič, Maribor, Grajska ulica 2 in Franjo Horvat Maribor, Slovenska ulica 10; dekoracije in tapetništvo: Ferdo Kuhar, Maribor, Slovenska ulica 12 in Blaž Jagodič, Maribor, Rotovski trg; okrašenje in rastline tvrdka »Vrta Džamonja i drugovi, Maribor, Čopova ulica in tvrdka Ivan Jemec, Maribor, Razlagova ulica. Špedicija tvrdka »Balkan« d. d. za mednarodne Transporte, podružnica Maribor, Aleksandrova cesta 35.

Dovoz razstavnega blaga. Vse razstavljalce opozarjamo na to, da mora biti blago, ki je namenjeno za razstavo, postavljeno na razstavišče najkasneje do 13. avgusta. Vsakdo naj skrbi, da pravočasno odpošlje svoje razstavne predmete, da dosepejo pravočasno v Maribor. To je nujno potrebno, da se more vsak oddelek sistematično urediti. Vsaka zakasnelost ovira delo na razstavišču. Zato prosimo točnosti. Vsi predmeti, kakor vse razstavišče bo več čas razstave strogo straženo, tako da se ni bati, da bi se blago poškodovalo ali ukradlo. Razen tega bo uvedena še posebna straža-zoper požar.

Vsa pojasnila glede razstave daje edino pisarna razstavnega odbora v Mariboru, Cankarjeva ulica, tel. št. 325, kamor naj se blagovoljno obrni vsi zainteresirani.

Celjske vesti.

Dnevnik »Napreč«, glasilo Bernotove socialistične skupine je s 1. avg. prenehal izhajati v celjski Zvezni tiskarni. Nemško glasilo te skupine »Vorwärts« je

niti najmanjše dvomiti o vaši krivdi. — Zraven tega so se oni ukazi in navodila, katere ste vi podpisali, tako natančno izvršila, da bi v slučaju procesa tudi več kot dvajset oseb lahko pričalo in trdilo, da so ravnale po vašem izrecnem ukazu. — To je ravno nekaj groznega, — je komaj slšno zamrmral de Tournehem, ki se je jel bati, da ga tlačijo mora. — In kdo je podlež, ki — Ali morda veste tudi to? —

»Da, gospod, in če hočete, vam tudi lahko povem njegovo ime. — Ali zdi se mi, da pač lahko sami uganete to ime. — Le ena oseba je bila v vašem ožjem družinskem krogu, ki vam je dajala spise v podpis, — le ena oseba je imela in življala vaše popolno zaupanje. —

»Kako vendar, — ali naj bi bil Henrik, — moj nečak, — on, ki mi je dolžan vse, — vse? — Grozal — Ali ne ne, to je blazno, — vi se morate motiti! — In slednjič, zakaj vendar, zakaj to podlo delovanje proti meni? —

»Pomislite, prosim vas, da ste vi sami izrekli Henrikovo ime, ime gospoda d' Etioles, kajti res je bilo le njemu mogoče okoristiti se s takim dejanjem. On vam je dolžan vse v življenju, pravilno. No, vendar ravno radi tega. V nekaterih duhovnih vzbuj, vsaka dobrota le sovrastvo, to so posebne vrste značaji in meni se dozdeva, da je gospod d' Etioles ravno eden izmed teh. Iz katerega nagiba je tako podlo ravnal? Tega ne vem, ali lahko ste gotovi, da je on sam in edini povzročitelj pasti, v katero bi se vi kaj kmalu ujeli, ako ne bi bil jaz pomislil, da je moja častna dolžnost, vas pravočasno obvestiti. —

»Ne, ne, to je nemogoče! — Henrik da bi bil zmoezen take podlosti? — Ne dvomim sicer o vašem dobrem namenu, ali to, kar ste mi ravnokar povedali, je tako grozno in nizkotno, da se moj razum brani sprejeti, spoznati tako umazano nevhvaležnost tako podlosti! —

Zakladnik je vstal in z velikimi koraki šel k svoji razburjenosti. —

izšlo dne 4. tm. že v Krškem ter nazdajnja v svoji prvi številki, da bo izhajal »Napreč« do 23. tm. trikrat na teden, nato pa zopet dnevno. Kakor vse kaže, je list v velikih finančnih škripcih, ker je vsled svoje razdirajoče in ogabne pisave izgubil mladostne vse naročnike.

Za smeh.

Pamet ga začela zapuščati. Star kmet je ležal na smrtni postelji ter je razlagal svoji ženi, kako želi, da bi bilo po njegovi smrti vse urejeno. »Ne pozabi, Marija«, je mrmral, »da mi je Boštjan dolžan 25 kron.«

»Poslušajte samo,« je rekla njegova žena sosedom, ki so se zbrali, da bi z

njo žalovali, »pri kako zdravi zavesti je do zadnjega dihajla.«

»In ne pozabi, Marija,« je nadaljeval umirajoči čez nekaj časa, »da sem dolžan staremu Petru 50 kron.«

»Ubogi moj mož,« je vzdihnila žena bolnika, »se mu že meša!«

Dehela, a skrajno nervozna dama se je vozila nekoč v vlaku. Ni si dala mira in je silila vedno k oknu vagona. Sopotnikom je delala mnogo sitnosti in zganje. Ko se enkrat skloni daleč iz okna, zakliče jeziti sopotnik: »Za božjo voljo, gospa ne sklanjajte se tako daleč iz vagona, ker obstoja nevarnost, da vlak zgubí ravnotežje in se prekucne.« —

Trgovci v Niši išče izurjeno stenoplastiko, popolnoma vešto nametne, deloma francoske. Ponudbe s prepis izpraveval in kratkim življenjskim opisom na poštni predal št. 23 v Mariboru. 1627 3-2

Malo posetve v bližini postaje Rače na prodaj. Pismene ponudbe na M. št. Rače 155. 1631 2-1

Damsko kolo po ugodni ceni naprodaj. Poisnili v trgovini Drago Rosina, Vetrinjska ulica. 1636

Oseba, katere je pobrala dne 8. t. m. ob 15. uri v Razlagovi ulici denarnico s 700 D. je znana, ter se poziva, da jo v izogib nadaljnih posledic nemudoma izroči v upravi »Tebora«. 1635

Vi dobite poštni paket franco povsod: 1 kg testenine, 0.50 kg paradiznikov, 0.10 kg ribanega parmesana, 0.50 kg Vital-kakaa, 0.50 kg kakao Kori, 1 kg fine čokolade, 0.50 kg indijsk. sagun. vse skupaj samo za Din. 208.— Hmeljak i drug, Maribor. 1801

Čepice po neverjetno nizkih cenah, srajce, kravate, klobuke, nogavice, perarnice, robce in ostalo modno blago prodaja brez konkurence modna trgov. B. Veselinović & Komp., Maribor, Gosposka ulica št. 26. 1605

Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debelo! Gaspari & Faninger Maribor 1047 Aleksandrova cesta 48.

Vinotoč pod vejo

Josip Klinar Bresternica št. 11 pri Mariboru.

Podpirajte slovenske tvrdke!

Rešite se stenice!

Kupujte

„CIMIN“

Dobi se v Studencih, Cankarjeva ul. 3 ali pri g. Niplču v Mariboru, Slovenska ulica 20.

Patent prijavljen!

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra. (Dolge.) (39)

»To je nekaj groznega, kar mi tu pravi!« —

»Se bolj kot si vi sami to predstavljate, — kajti tu ne gre za vašega prijatelja, kot sem vam pričetkoma rekel, ampak gre za vas samega. —

»Mene se tiče?« je vprašal de Tournehem, medtem ko ga je presenečenje skoraj zadušilo. —

»Da, vas samega!« —

»Zastokal je skoraj zakladnik, ter si z roko obrisal od groze zapoteno čelo. — Brezno žija pred menoj, — ali — pogledajmo, preiščimo vendar,« — je dostavil, skušajoč postati zopet miren. —

»Prosim vas, razločite mi zadevo. —

»Saj je pač jasna!« je odvrnil de Bernis. — »Vaš podpis stoji na spisih, ki dokazujejo jasno, da se je izvršila tatvina, — nevarna, umazana tatvina na škodo kraljevega zaklada. — Ako le eden izmed onih spisov zagleda beli dan, je vaša obdoba gotova stvar, ako slučajno ne bi dali jasnega dokaza, da so podpisi le ponarejeni. Drugače pa ne boste prepričali nobenega sodnika, celo pa ne kralja, — da oni, ki je podpisal spise, ni vedel, kaj podpisuje. — In vendar je bilo ravno tako, jaz to dobro vem. — V par besedah povedano: Goljufalo se je vaša dobro vero, s prebrisano zvitostjo si je nekdo priboril vaše zaupanje, da vas izkoristi v dosego temnih, zločinskih smotrov. —

»Vi kot pravi, mož-poštenjak pač niste mogli sumiti, da se vas hoče tako podlo uničiti in podpisati ste nepopisane liste. — Ti so bili potni popisani na podlagi tako jasnih in podrobnih navodil, tako delikatno in posebno pravi, da se ne more

De Bernis, ki ga je dobro opazoval, je skomignil z ramami ter zamrmral:

»Ne verjamete torej? — Vi torej mislite, da sem prišel nalašč vznemirjati pošteno čisto vest plemenitega poštenjaka, za katerega čutim resnično spoštovanje, polno naklonjenosti, in da sem kar brez podlage obdoljeval s tako ogromno krivdo?« —

»Imate torej dokaze?« — je živahno vprašal de Tournehem. —

»Pozitivnih, predmetnih ne, pač pa moralnih, — in ti so merodajni. — Vi sami lahko sodite: Bilo je na dan pred poroko gospe d' Etioles. — Nekdo se je javil v palači policijskega poveljnika, hotel govoriti osebno z gospodom Berryerjem. — Berryerja ni bilo, pa sem jaz sprejel namesto njega. — Po mnogih ovinkih, zagotovilih, da bi ga gospod policijski poveljnik gotovo poslal z njegovo zadevo k meni, njegovemu skrivnemu tajniku, je oni gotovi začel razlagati vzrok, povod svojega posesta. — Začel mi je praviti, da na podlagi dokazov lahko trdi, da se je na škodo zakladnice mnogo kradlo od strani neke osebe, ki zavzema jako visoko službo. Zavezal se je, da mi poda dokaze, če mu dam častno besedo, da izvršim nekatere pogoje, ki mi jih stavlja. — Šlo je za to: Ta mož je imel v rokah dokaze, ki pričajo o tatvini, izvršeni po še neimenovani osebi. — Tem spisom je manjkalo še zadnji popolni dokaz, katerega se je obdolžitelj zavezal pokazati, prinesiti v treh dneh. —

Da mi dokaze, da ne gre le za kako nepodprto obdolžitev, se je zavezal, da mi prepusti spise, katere že ima in iz katerih bi se jaz lahko prepričal o krivdi, in da je njegova obdolžitev resna in utemeljena. — Jaz pa naj bi se obvezal počakati tri dni, moral bi s častno besedo potrditi, da ne bi zasledoval stvari preje, nego poteče rok treh dni, — in slednjič, ako bi se mu ne posrečilo do-prinesti končnega popolnega dokaza, tedaj bi mu moral vrniti spise, ne da bi zasledoval zadevo. — To seveda le v slu-

čaju, ako ne bi prinesel dokaza in bi se hteval on svoje spise nazaj. —

Ako mi pa prinese oni dokaz, lahko vse obdržim ter zasledujem krivca, sva-da s pogojem, da nikdar ne izdam obdolžitelja. —

Za ta način tožbe se mi je dalo sledeče razloge: oni, ki je obdoljeval, je bil revež, nobeden ga ni poznal, a obdolženi je bogat in oblasten gospod in mo-gočen. — Ako bi dokazi ne bili zadostni, ako bi obdolženi lahko vse potlačil in se oproščal, bi gotovo le-ta uničil in poru-šil onega, ki ga je zatožil. — Če bi pa obdolženi mogoče dobil svojo kazen in bi izpovedal svoj zločin, tedaj bi pretila še druga nevarnost poškodemu revnemu obdolžitelju. —

Obdolženi je imel družino, bogate sor-krivce, kateri bi tudi v slučaju, da bi kaznovan glavni krivec, ne izpustili pri-ložnosti, da se masnujejo nad ovaditel-jem, — previdnost je bil torej svetova-la, da ostane njegovo ime prikrito, nepo-znano. — To se pravi, ta možak je ovadil, da, ali pri tem ni hotel izpostavljati svoje osebe. —

To je seveda čisto logično, jaz torej nisem dvakrat pomislil ter dal častno besedo, sprejemajoč pogoje, katere mi je obdolžitelj stavil in katere sem moral spoznati za pametne in resne. —

De Bernis je za hip pomolčal, bledel, da pride k sapi ali pa da premisli, kak-utis so napravila njegova razkritja na gosпода de Tournehem, kateri se je, — v razmišljanje in poslušanje ves zave-rov, zopet vsedel. —

Gospod zasebni tajnik je bil gotovo zadovoljen z utisom, katerega so napra-vile njegove besede, kajti iz elegantne zlate tobaknice je vzel ščepec tobaka, ka-terega je ponjhal z očividnim zado-voljstvom, stresal potem z graciozno gesto ostanke tobaka raz čipke lepoga ovratnika, kamor pa ni niti najmanjši drobec padel. — Potem je nadaljeval: